

FESTIVALOVÝ 10 ZPRAVODAJ

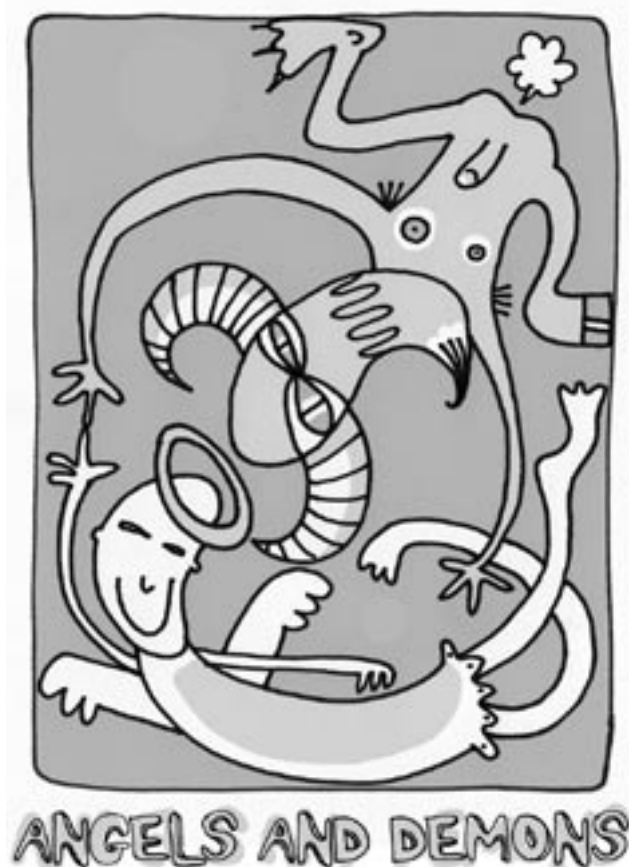
časopis studentů • FF UP Olomouc • FF UK Praha • FF MU Brno • VŠMU Bratislava

ČT 22. 5. 2008

DEN DESÁTÝ: DEN POSLEDNÍHO SOUDU

Dneškem budiž zpečetěna desetidenní pouť napříč pulzujícími divadelními svatyněmi s oltáři natolik krutými a přesně ukotvenými, že na poselství, které k nám skrze ně intenzivně pronikalo, už nikdy nezapomeneme. Zasažen bude každý bez výjimky – útlocitný poeta i cynický intelektuál, ďábelský našeptávač i anděl pitvornosti. Nezbyvá než otevřít náruč dokořán závěrečným dotekům něhy, moudrých rad a neutichající energie, nechat se pohltit posledním divokým tancem, vyslechnout poslední zповěd, využít poslední možnost sblížení, prožít poslední katarzi. Napřimme se a vkročme do útrob této jedinečné slavnosti tou správnou nohou, protože způsob, jakým dnes došlápneme, definitivně uzavře naši neúnavnou honbu za silnými prožitky. Přichází den posledních otázek a možností, nastává den posledního soudu.

Michaela Stránská

ČT 22. 5. 2008 PROGRAM

10.00 Konvikt / filmový sál

SEDMÁ PEČETĚ

Švédsko 1957 / režie Ingmar Bergman
Nejslavnější snímek švédského pochybovače a filozofa o hrdinském vyzvání Smrti k šachové partii...

13.00 Konvikt / divadelní sál

Ji Eun Lee / KOR

ANGELS AND DEMONS

Konfrontace s našimi vnitřními démony a taneční meditace o tom, jak jim čelit...

15.00 Konvikt / filmový sál

CESTA PUSTÝM LESEM

Česká republika 1997 / režie Ivan Vojnár
Režijní debut zkušeného kameramana studující bizarní komunitu šumavské vesnice.

18.30 Konvikt / filmový sál

KAŽDÝ PRO SEBE

A BŮH PROTI VŠEM

Německo 1974 / režie Werner Herzog
Nesentimentální vylíčení životních peripeří vlčího dítěte Kašpara Hausera.

21.30 Konvikt / divadelní sál

ALMA A AMANDA

Linnea Happonen & Henna Kaikula / FIN
Dvě duše – jedno tajemství, dvě nálady – jeden problém. Intimní nakouknutí do tematiky dvojčat – o výhodách a nevýhodách bytí spolu...

22.30 Konvikt / nádvoří / koncert

NINA HYNES/ IR

&FABIEN LESEURE / FR

Drobná irská kytaristka a zpěvačka křehkého, ale silného hlasu (někdejší spolupracovnice Glena Hansarda) v duetu s vynikajícím francouzským klávesistou.

pořadatel festival

moravské divadlo olomouc

XII. DIVADELNÍ FLORA OLOMOUC 13.-22. 5. 2008

generální partner festival

ZOOM SHERLOCKA THESPIDA

Krátká zpráva Sherlocka Watsonovi

Píši vám ve spěchu, neboť nemohu příliš dlouho dlít na jednom místě. Jsou mi na stopě, slyším jejich výhružný dech, jak se mi lepí na paty. Všechny důkazy jsem již shromáždil a neodvažuji se vám ani vypovědět, co jsem odhalil. Dosud nikdy jsem nebyl tak šokován, snad se mi navzdory bohatému slovníku ani nedostává výrazů, kterými bych popsal zákulisní bestiality, jež se zde odehrávají. Nebýt racionálně založený, neváhal bych usoudit, že za vším stojí pekelné mocnosti. Musím utíkat, Watsone, zaslechl jsem podezřelý šramot.

Telegram Watsona superintendantovi Pellowi ze Scotland Yardu

Sherlock neposlal pravidelné hlášení STOP Hovořil o skandálním odhalení STOP Bojím se, že ho unesli, nebo i huť STOP Panika, panika, panika STOP

Vnitřní oběžník Mordivolu

Vzteklý pes spatřen, lokalizován a sledován schopnými stopaři. Neunikne, bratři! Naše tajemství nesmí být vyraženo, neboť by celá existence Divadelní Flory upadla v ohrožení a další ročníky už by se snad ani nekonaly. Veřejnost se nesmí dozvědět ta zlopověsná fakta, už by nám nikdy takhle hladce na špek neskočila. Vedení již podniklo patřičné kroky a věříme, že nebezpečí je zažehnáno. Vzteklý pes trestu Mordivolu neujde!

Fakturace Tita Andronica šéfredaktorce zpravodaje

Posílám vám vystavený účet za odvedené služby. Jistě si všimnete, že částka je o něco vyšší, než jakou jste mi nabídli. Domnívám se, že jsem odvedl natolik kvalitní výkon, že handrkování o drobné postrádá smyslu. Také bych koneckonců mohl celou věc zveřejnit. Docela jsem toho pošetilce oblouznil a nebýt mne, těžko by vám tak snadno padl do spárů. Věřím, že se nebudete zbytečně cukat. S účtou se poručím.

Výstřižek z London Times

Celá anglická metropole se utápí ve

smutku. Její nejslovutnější hrdina kriminalistiky zmizel za záhadných okolností a na velitelství Scotland Yardu přišel zakrácený balíček, obsahující vyhaslou lulku, již mistr nikdy neodkládal. Přestože tělo dosud nebylo nalezeno, vzhledem k otřesným nepřímým důkazům, které nedávají prostor naději, blízká přízeň a zdrcený dr. Watson dnes absolvují ve smuteční síni poslední rozloučení s tolik drahým přítelem a vzorem. Účast přislíbila i otřesená královská rodina. Jak tragický den pro Anglii!

KURZ INTENZIVNÍ POEZIE ONDŘEJE DAVIDA

Poezie na jevišti? Vybaví se vám strojená recitace? Pokud jste nestihli Akční lyriku Ondřeje Davida, možná při tom zůstanete. Pokud však ano, nejspíš jste objevili kouzlo poezie v trochu jiném světě...

Prázdna scéna, bílé svícení, bílý kostým. Anonymní prostředí. Nic netrčí, nic nevyčnívá. Veškerá pozornost je plně soustředěna na performeru samotného, na jeho projev. Potlačení jiných složek mimo hereckého projevu je pohled diváka doslova cílen podle potřeby. Půda pro Akční lyriku je připravena. Vše se odehrává pod důmyslným a nápaditým plánem, neboť dochází k přehodnocení smyslového vnímání. Divák zapojuje, v konvenčním a spektakulárním divadle opomíjený, sluch, aby se tak vyrovnal dominantnímu zraku. Nic kromě potřebného nevábí, nepřitahuje. Vizuální a auditivní je v rovnováze. Převaha jednoho či druhého by totiž v tomto případě působila nefunkčně. Převaha vizuálních cílů pozornosti by ztížila možnost již tak

domesti komplikované recepce poezie. Naopak převaha auditivních cílů pozornosti by nutila performerův projev k tradičně sterilní recitaci. David tento poměr vyvažuje s pečlivou přesností. Akční lyrika vytváří novou cestu vnímání poezie – vedle intimního čtenářského a mrtvolného recitačního. A ona cesta je schůdná. Akční lyrika je koncipována jako básnické pásmo, jednotlivé básně střídá black-out. Dílčí části jsou počaty a skončeny v pevném tvaru. Z těchto předpokladů vyplývá obrys projektu, náplň představuje slovo, pohyb a zvuk. Jakým způsobem je ale s těmito pojmy nakládáno? Principem je básnické sdělení za pohybového a zvukového doprovodu. Básnictví celým tělem, sebou samým. David nachází mimoslovní ekvivalenty ke své poezii. Děje se tak podle rázu textu. V epických pasážích doplňuje fyzickou akcí ukotvení mikropříběhu, v lyrických pasážích doplňuje náladu, atmosféru. Snaží se o maximální účinek slova. Svůj projev tak činí poutavějším pro-

línáním a zpětným osvobozováním složek hereckého projevu. Nechává diváka porovnávat vztahy oněch složek, aby vytvořil důmyslný koncept sdělení a jeho vnímání. Davidova poezie je založena na kouzlu slova samotného. Významová stránka je zahalena do vtipné hry s hláskami, slovy, větami. Důraz je kladen především na volbu slov, na jejich melodii, na rytmus řeči. Podle těchto prvků je hledán pohyb. Rytmus pohybu reflektuje rytmus řeči a naopak. Svazek řeči a pohybu je variován v různých obměnách - nechává vyniknout jedno, potom druhé, silné gesto - jemná řeč, silná řeč - jemné gesto atd., až je obraz Akční lyriky vyskládan dokonale. A onen obraz působí jistě, poutavě, vtipně. Ondřej David svým projektem rozmnožuje možnosti přístupu k poezii o další jednu. O další jednu v době, v které jsou tisícové náklady básnických sbírek pouze vzpomínány.

-madla-

Ondřej David: Ventiluji si frustraci z DAMU

Rozhovor s akčním lyrikem, básníkem, dramaturgem, hercem a režisérem Ondřejem Davidem o poezii, tělesnosti, publiku i financích.

Mohl byste našim čtenářům, vysvětlit jak jste dospěl k formě, kterou nazýváte Akční lyrika?

Vzniklo to jakoby produkt. Já si tím ventiluji frustraci z DAMU, kde jsem studoval herectví a režii a nepředstavitelně jsem bojoval s tou zkosnatělostí, která tam panovala v devadesátých letech. Pojal jsem to jako relaxační věc, dříve to mělo takový klidnější charakter. Jsou to mé zvukomalebné texty, které jsem předtím normálně přednášel za stojanem na noty. Postupem času jsem začal cítit, že když se tyto věci začnou říkat nahlas, tak ta zvukomalebnost pouští člověka do víru výrazně iracionálnějších krajín, než kdyby psal poezii v Holanovském duchu, kdy sedí nad bílým papírem a čeká až to ten Bůh řekne. Tady se najednou člověku otevře nesmírná dravost slov a dostane se k asociacím, na které by myslím jinak nepřišel. Zvuk se pak začne propojovat s pohybem. Vzrušuje mne hledat, jak každé slovo vytváří chvění souvisící s pocity libosti a nelibosti v těle. Narozdíl od racia tělo nikdy nelže.

Na scéně se vyjadřujete prostřednictvím vlastního těla a vlastních veršů. Jste na jevišti více herec, básník nebo vzniká nějaký naprosto nový druh?

Já jsem především na jevišti rád. Každého, kdo někde vystupuje, ať už herec, zpěvák nebo politik, musí fascinovat zpětná vazba toho okamžiku teď a tady. Byť je předem připravená nějaká partitura, ať už v textu nebo choreografii, tak vždycky člověk svým pobytem na jevišti vypovídá o bezprostřední situaci. Každé představení se rodí znovu a to v sobě nese hlad, po kterém chce být člověk třeba hercem nebo zpěvákem. Já mohu poctivě říci, že každé publikum je diametrálně odlišné a během tří sekund musí interpret vyladit všechny energie, aby tam probíhal příjemný a upřímný dialog.

Nezdálo se vám právě dnešní publikum trochu chladné? Ty básně samy o sobě jsou vtipné a to spojení s pohybem občas působí komicky. Nemyslíte si, že by se měli diváci více smát? Nebo je to stigma poezie, že je vždy brána jako vážná věc?

Nevím, jestli je každá poezie stížena tímto stigmatem. Já jsem vybral pro tuto inscenaci takový mix svých básní. Polovina jsou takové epické útvary, kde je snadno dohledatelný příběh,

a druhá část je z lyrických básní, které vyžadují soustředění. Já osobně preferuji ty lyrické útvary, které mi připadají mnohem experimentálnější, dobrodružnější a sofistikovanější. Lidem v publiku třeba určité asociace dojdou až po dalších dvou básních, protože musí vnímat poměrně složité choreografické struktury a značně komplikované texty. Nebylo by zodpovědné solit to do publika v každém okamžiku, proto je zvolen tento mix, aby byla pokryta celá škála publika. Zdůrazňuji, že vítám chladnější publikum. V té chvíli to znamená, že je to publikum vnímající, soustředěné, všechny tyto věci zpracovává a bude o nich třeba tělově přemýšlet. Samozřejmě člověka potěší, když reakce na ty epické věci je taková až hystericky vysmátá. Podobné věci dělám pro HBO Na stojáka. Jsem rád, že si můžu zkusit hrát před různými lidmi od největších intelektuálů po publikum hudebních festivalů.

Se stejnou inscenací vystupujete už deset let. Proměňuje se nějak alespoň pořadí těch básní?

S těmi deseti lety to není úplně přesné. Sedmdesát procent básní, které jsem dnes předvedl, jsou skutečně deset let staré, zbytek jsem tak v průběhu dopisoval. Nikdy jsem tomu nepřikládal žádný seriózní význam. Pak jsem dělal velké divadlo. Taky jsem režíroval operu v ND, na čemž jsem si hodně zakládal, přičemž ta zpětná reakce byla vždycky taková, že: „No jako dobrý, ale ta akční lyrika, co děláš, ta je skvělá!“

Ve vašich básních se často objevují romantické motivy jako jsou noc

nebo krajina. Jaké jsou vaše inspirační zdroje?

Přiznávám, že nepateticky obdivuji Karla Hynka Máchu. Jeho práci se slovy od té doby nikdo nepřekonal. Ještě se vracím k Janu Skácelovi a Vladimíru Holanovi. Ze současných básníků mám rád kamaráda Petra Borkovce. A ten motiv krajiny souvisí s mou láskou k přírodě. Je to pro mne základní inspirační zdroj.

Chystáte teď nějaký nový projekt?

Měli jsme v úmyslu s Janem Burianem mladším, což je vnuk E. F. Buriana, udělat remake nejlepších Burianových věcí. Inscenace by reflektovala současný český byznys a politiku pomocí voicebandu a nejnovějších technologií. E. F. Burian používal ve své době také nejnovější technologie. Pomocí počítače bychom například zkusili vytvářet umělé bytosti na scéně. Ale kvůli současné kulturní politice pražského magistrátu z toho asi nic nebude. Nebo naopak uděláme extrémně silné politikum. Podpora, kterou jsme získali, by zaplatila asi jen tři minuty inscenace.

*Za rozhovor děkují
Pavla Štorková a Zuzana Mildeová*

DO POSLEDNÍHO (VÝ)DECHU

Letošní Divadelní Floře zbývá několik posledních hodin, než opona času spadne a světlo reflektorů vyhasne. Pořadatelský tým je kromě červené visačky určován ještě kelímkem studené instantní kávy v pravé ruce a výraznými kruhy pod očima. Hektické dny překotně střídají probdělé noci. Na spánek bude dost času po smrti. Včerejší IN-FINITO Věry Ondrašíkové by se klidně mohlo stát leitmotivem festivalového zákulisí.

Zprvu potměšle jeviště postupně vyrýsuje dvě mužské siluety stojící na bílém pruhu-závodní dráze (Radim Peška, Jaro Ondruš). Světlo, evokující zpomalený odraz výstražné sirény, odkrývá jejich dobře padnoucí oblekové kalhoty a elegantní košile. Idylické sólo jednoho z businessmanů mezi světelnými kapkami deště naruší paranoický třes vedle dosud klidně postávajícího kolegy. Cesta vpřed je určena likvidační soupeře. Vzájemné bránění si v postupu se jako téma vrací a v různých obdobích sekvenčně opakuje. Soubor přechází od

býčího zápasu, kde lehce do ruda zbarvené světlo upozorňuje na toreadorskou plachetku, jejíž síla zatemňuje mysl a víří krev, přes vzájemné okrádání se o sako a kravatu, byt' ukořistění těchto atributů úspěchu signalizuje uvěznění ve svěrací kazajce a přidušení na krku stahující se oprátkou, po závod na infinitní trati. Do nelítostného zápolení místy vstupuje ženská postava (Věra Ondrašíková). Duet s Radimem, při kterém minimalistickými prostředky definují stereotypy získaných společenských kliše za zvuků mixovaného rádiového vysílání a výrazného světelného aranžmá, je parabolou k uvěznění v monotónně plynoucím čase.

Celkové pojetí inscenace je co do výrazových prostředků (taneční projev, zvuková stopa a světelný design) velmi čistým a precizním tvarem. Výtvarné uchopení spoléhá především na propracované světelné aranžmá Daniela Tesaře, který je nedílnou součástí většiny autorčiných prací. Taneční výraz je rozprostřen mezi

abstraktní pohybový materiál po civilně konkrétní sdělení, jakým je například neustále se opakující příprava na start.

Ondrašíková si ke zpracování vzala velmi aktuální problém současné společnosti, neboť v dnešní době syndrom vyhoření už zdaleka není mýtem přicházejícím z vyspělého západu. Otázkou je, zda choreografka chtěla varovně alarmovat, neboť výsledná jevištní forma odkazuje spíše na komentování než na výstrahu. Na druhou stranu by možná přílišný morální apel na zničující tempo doby nakonec působil ukřičeně a křečovitě, kdežto takto si ponechává stylistický odstup. Skrze znak se dobereme bolestného sdělení o těch z nás, kteří se domnívají, že v momentě, kdy se zastaví oni, zastaví se i řádný běh planety. Do posledního dechu touží stihnout vše, co si předsevzali, aby nakonec příliš pozdě zjistili, že svět bude pulzovat i bez nich (nás) stále – ad finitum.

-katja višínská-

IN-FINITO PO NETU

Rozhovor s choreografkou a tanečnicí Věrou Ondrašíkovou.

„...když už jednou nastoupíš do toho rozjetého vlaku, jen tak z něho nevystoupíš...“

Tanec bývá pro širší veřejnost často abstraktním či neuchopitelným druhem umění. V případě IN-FINITA zpracováváš zcela konkrétní témata. Můžeš nám říci jaká?

In-finito vypráví o rychlosti, která nedává prostor kvalitě. Také o ambiciózních lidech s intenzivní potřebou seberealizace, kteří odsouvají osobní potřeby na druhou kolej a neustále běží vpřed, dokud je nezastaví jejich osobní nebo profesní konec. Nedávno jsem četla článek o tzv. speedy datingu, kdy má dvojice 8 minut na to, aby na základě rozhovoru uvážila, zda si chce vyměnit emailové adresy. Je to údajně velmi vhodné (a anonymní!) pro lidi, kteří nechtějí ztrácet čas u dlouhých rozhovorů.... Dále mě udivuje tzv. speedy boarding, protože nechápu, proč je nutné, aby někdo nastoupil do letadla dříve, když stejně musí počkat, než nastoupí i ti ostatní.

Setkala ses s tím, o čem tančíš v IN-FINITU, na vlastní kůži?

V jiné formě a ne tak dramaticky. Protože když už jednou nastoupíš do toho rozjetého vlaku, jen tak z něho nevystoupíš.

Říká se, že k tomu, aby tvůrce dostal inspiraci, potřebuje znát termín premiéry.

Jak jsi na tom ty? Potřebuješ k větším výkonům cítit časový tlak?

Nejdřív by snad měla být inspirace a pak teprve termín premiéry, ne? Časový tlak nebo jakákoliv uzávěrka je přesně to, co nesnáším. Když se nemůžeš dočkat, než znovu někoho uvidíš, to čekání je nekončící a ta chvilka s ním pak uteče šíleně rychle. Tak nějak je to vždycky s tou premiérou. Tak dlouho se to připravuje a za pár minut je to pryč...

Jakým způsobem si vybíráš novou látku ke zpracování? Co tě inspiruje? Máš od začátku jasnou představu nebo necháváš část práce tanečnickům?

Inspirují mě hlavně lidé okolo mě... To, co chci říct, je v první fázi procesu tvorby

již jasné, zbytek je alchymie. Technický tým je pro mě velká opora a mám radost, když to pak do sebe všechno zapadne jako skládačka.

Cítíš v rámci svých prací nějakou kontinuitu? Červenou nit táhnoucí se celou tvou tvorbou?

Nit tam je, ale prochází určitou soukromou hranicí. Zosobněnou kontinuitu zastupuje Daniel Tesař, který to se mnou zatím vydržel nejdéle. :)

Prozradíš závěrem výrazný umělecký zážitek z poslední doby?

Kulturní šok v podobě projevů některých politiků na téma grantová politika... taková instantní ztráta iluzí.

-katja višínská-

